

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de tip rezidențial pentru minorii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal "Sfântul Stelian" Ghimbav

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de tip rezidențial pentru minorii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal "Sfântul Stelian" Ghimbav, este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 26 mai 2016, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de tip rezidențial pentru minorii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal "Sfântul Stelian" Ghimbav, județul Brașov.

Din echipa de vizită au făcut parte: doamna _____, consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul _____, medic; doamna _____, psiholog; doamna _____, asistent social și doamna _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale Asociația "Amuradia" Brașov.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de tip rezidențial pentru minorii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal "Sfântul Stelian" Ghimbav, este o unitate de tip rezidențial fără personalitate juridică, aflată în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, situată în localitatea Ghimbav, județul Brașov. Centrul a fost înființat în data de 01.09.2011 cu denumirea de *Centrul pentru copilul delinvent (CCD)* schimbându-și denumirea în iulie 2015 în *Centrul "Sfântul Stelian" Ghimbav (CSS)*. Acest centru avea un specific aparte, datorită misiunii sale privind protecția copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal, sau a copilului cu risc infracțional ridicat și răspunde nevoilor comunității locale și județene, încadrându-se în strategia națională privind protecția copilului aflat în situații deosebite, care trebuie instituționalizat pe o perioadă de timp determinată.

Centrul are drept **misiune** accesul copiilor care au încălcat legea penală dar nu răspund penal, sau a celor cu risc infracțional ridicat, pe o perioadă determinată la

găzduire, îngrijire, educație, consiliere psihologică, juridică și socială pentru reabilitarea comportamentului adecvat în vederea reintegrării/integrării familiale. Perioada de plasament la CSS Ghimbav este de la 6 luni la 2 ani cu posibilitate de prelungire în cazul în care copilul nu s-a reabilitat din punct de vedere psihocomportamental. În cazurile în care părinții aveau o situație materială și financiară precară și instanța de judecată nu era de acord cu reintegrarea copiilor în familiile biologice se propunea schimbarea măsurii de plasament de la CSS Ghimbav cu măsura de plasament într-un alt centru de plasament din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, care corespunde nevoilor copilului.

Beneficiarii Centrului "Sfântul Ghimbav" erau:

- Copiii care au săvârșit o faptă penală și nu răspund penal ce locuiau pe raza județului Brașov și aveau vârsta de până la 14 ani la data comiterii faptei penale (sau între 14 și 16 ani dacă s-a dovedit prin expertiză că nu au discernământ).
- Copiii cu risc infracțional ridicat cu vârsta de până la 16 ani și domiciliază în județul Brașov sau sunt beneficiarii unei măsuri de protecție specială din centrele de plasament din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov.

Admiterea în centru se făcea pe baza plasamentului stabilit de către Comisia pentru Protecția Copilului Brașov în situația în care exista acordul părinților, sau de către instanța judecătorească, la cererea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, atunci când nu exista acordul părinților sau după caz al unuia dintre părinți. În cazul copiilor transferați din alte centre de plasament din subordinea D.G.A.S.P.C. Brașov, în CSS Ghimbav se întocmea o notă de transfer care era avizată de către Directorul General Adjunct și aprobată de Directorul General, după care copilul era admis în centru.

Centrul avea o capacitate de 25 de locuri (băieți și fete) iar la data vizitei erau găzduiți 17 beneficiari (5 fete și 12 băieți) cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani .

Din partea Centrului "Sfântul Stelian" a participat la discuții și la vizitarea acestuia d-na administrator Zavastiu Daniela.

Centrul asigura beneficiarilor următoarele servicii în funcție de specificul și nevoile copiilor:

- cazarea, hrana, cazarmamentul, echipamentul și condițiile igienico-sanitare necesare protecției speciale a copiilor;
- supravegherea stării de sănătate, asistență medicală, recuperare, îngrijire și supraveghere permanentă a beneficiarilor;
- paza și securitatea copiilor;
- protecție și asistență în cunoașterea și exercitarea drepturilor lor;
- accesul copiilor la informare, cultură;
- socializarea copiilor, dezvoltarea relațiilor cu comunitatea;
- crearea unui climat optim dezvoltării personalității copilului;
- intervenții de specialitate (consiliere juridică, psihologică și socială);
- protecție împotriva oricăror forme de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență;
- consiliere și informare;
- achiziția deprinderilor de viață independentă;
- cooperare și parteneriat cu alți furnizori de servicii sociale;
- educație non-formală și informală care să permită dezvoltarea în condiții nediscriminatorii, optime, a aptitudinilor și personalității beneficiarilor.

Organigrama Centrului cuprindea 32 de posturi, din care erau încadrate 24 (2 persoane erau detașate în alte centre ale Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov). Ca personal de specialitate organigrama prevedea :2 psihologi, 1 asistent social, 2 juriști, 1 asistent medical, 7 educatori, 4 îngrijitori și personal administrativ. Educatorii și îngrijitorii lucrau în ture de 12 cu 24 de ore iar programul psihologilor și juriștilor era în 2 schimburi

Clădirea Centrului era de compusă din *parter* (hol, wc personal, cabinet consiliere psihologică, magazie, cabinet asistent social/ consilieri juridici, sală de mese, cabinet medical, club, sală de educație formală, birou educatori, bucătărie, cameră de zarzavat, magazie alimente, spălătorie) și *etaj -băieți* (living, 4 camere 1-4 locuri dotate cu dulap, noptieră, pat, birou, ferestre fără zăvor cu gratii, grup sanitar -2

wc, 4 chiuvete, 4 cabine de duș) și *fete* (living, 4 camere 1-4 locuri dotate cu 1-4 locuri dotate cu dulap, noptieră, pat, birou, ferestre fără zăvor cu gratii, grup sanitar -4 wc, 5 chiuvete, 4 cabine de duș).

Cabinetul medical era dotat cu: canapea consultații, cântar, dulap pentru medicamente, frigider, birou, termometru, tensiometru, stetoscop, aparat pentru aerosoli, seringi de unică folosință. Centrul dispunea de o cameră dotată cu patru paturi, o chiuvetă, duș și wc, locație care era folosită ca și infirmerie și permitea izolarea pentru persoanele admise în unitate (perioada de carantină) sau pentru persoanele cu boli acute.

Centrul era racordat la rețeaua centralizată de apă și canalizare a localității. Exista apă caldă în permanentă, persoanele instituționalizate având acces la baie/ duș nelimitat, erau fixate două zile -miercuri și duminică pentru baia generală. Energia termică era asigurată prin centrala proprie iar spălătoria era dotată cu două mașini de spălat funcționale.

Blocul alimentar era curat, pereții erau tapetați cu faianță iar pardoseala era acoperită cu gresie. Era dotat cu două lăzi frigorifice, două frigidere, două mașini de gătit, un cuptor, un sterilizator veselă, o vitrină frigorifică, vase de inox, veselă, tacâmuri. Se administrau trei mese pe zi și două gustări iar minorii primeau săptămânal câte 10 lei pentru cumpărături (făceau cumpărături de la magazinul din localitate o dată pe săptămână însoțiți de personalul centrului). Minorilor le erau puse la dispoziție produse de igienă (săpun, hârtie igienică, periuță și pastă de dinți, bețișoare pentru nas și urechi).

Asistența medicală era asigurată de o asistentă medicală cu program de lucru 8,00 -18,00. În cadrul programului administra tratamentele cronice și curente, supraveghea starea de sănătate a beneficiarilor și oferea consiliere. Dintre persoanele instituționalizate 3 prezentau TBC și urmau un tratament supravegheat cu izoniazidă 7 zile/7. Pentru persoanele diagnosticate cu TBC se colabora cu Spitalul de Pneumoftiziologie Brașov. 8 minori urmau tratament pentru afecțiuni neuropsihice iar pentru aceștia Centrul colabora cu Secția de Neurologie din cadrul Spitalului Clinic e

Copii Braşov şi cu Spitalul din Câmpina unde erau transferaţi minorii pentru efectuarea unor tratamente specifice.

Nu exista un cabinet stomatologic în Centru iar controlul şi tratamentul stomatologic se realiza printr-un contract de colaborare cu un Cabinet Stomatologic din localitate.

Asistenţa medicală era completată prin colaborarea cu un medic de familie din localitate unde erau înscrise persoanele instituţionalizate. După orele 16,00 în caz de urgenţă se apela la Serviciul 112.

În momentul admiterii efective în Centru minorii erau izolaţi pentru 21 de zile la infirmerie pentru carantină, unde li se fac investigaţii pentru hepatita virală, HIV, boli venerice şi TBC.

Medicamentele necesare pentru tratamentul bolilor cronice se obţineau pe bază de reţete eliberate de medicul specialist din cadrul ambulatoriului de specialitate al Spitalului de Copii Braşov (pentru afecţiunile neuropsihice) sau de medicul specialist pentru TBC. După eliberarea reţetelor pentru afecţiunile cronice, medicamentele erau ridicate de la farmacia cu circuit deschis din Braşov. Aceste medicamente erau ţinute în dulapul special pentru medicamente şi erau administrate zilnic de către asistentul medical, angajat al Centrului. Tratamentele erau înregistrate în registrul de tratamente. La nivelul cabinetului medical exista şi un caiet pentru meniurile zilnice.

Activităţile sociale erau asigurate de către un inspector care avea şi rolul de responsabil de caz pentru fiecare beneficiar. **Centrul nu avea angajat ca specialist un asistent social.** Managementul de caz era asigurat de o persoană din cadrul Direcţiei Generale de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Braşov. La admiterea în Centru fiecărui beneficiar i se întocmea un program de acomodare şi i se numea o persoană de referinţă. Dosarele sociale erau responsabilitatea inspectorului şi se aflau în biroul acestuia. Pentru fiecare minor exista un dosar care cuprindea: acte de identitate, proces-verbal de predare primire, Sentinţa Civilă emisă de Tribunalul pentru Minori Braşov, planul individualizat de protecţie, raport de evaluare detaliată, anchetă socială, program de acomodare, numire persoană de referinţă, program de intervenţie

specifică pe nevoi: sănătate, educație, reintegrare în familie, menținerea legăturilor cu părinții, familia lărgită sau alte persoane apropiate minorului.

În cadrul Centrului existau următoarele registre: 1) Registrul de evidență privind informarea personalului (folosit la angajare); 2) Registrul de ședințe a Consiliului Copiilor ce cuprindea discuții ale beneficiarilor pentru îmbunătățirea condițiilor din Centru, alegerea președintelui/ vicepreședintelui; 3) Registrul de corespondență; 4) Registrul fișe de consiliere juridică; 5) Registrul de evidență al beneficiarilor unde erau menționate: data intrării și ieșirii, numele și prenumele, data nașterii, observații; 6) Registrul de desemnare persoane de referință; 7) Registrul de notificare a abuzului și a neglijării copilului (nu erau notificări la data vizitei); 8) Registrul de opinii și sugestii (în anul 2016 erau completate cu 2 opinii de către președintele Consiliului Copiilor); 9) Registru de sesizări și reclamații (nu existau sesizări scrise la data vizitei); 10) Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor; 11) Registrul de evidență a absenței fără permisiune datorată abuzului asupra copiilor (nu erau înregistrate sesizări la data vizitei); 12) Registrul de evidență a absențelor fără permisiune 13) Registrul de întâlnire a echipei; 14) Registrul de evaluări psihologice; 15) Registrul de consiliere și psihoterapie; 16) Registrul de meniuri; 17) Registrul medical; 18) Registrul de vizită; 19) Registrul pentru notificarea evenimentelor importante 20) Registrul de măsuri restrictive 21) Registrul bilete de voie (pentru învoiri în cadrul familiei).

Din discuțiile avute cu conducerea centrului o problemă o constituia plecarea minorilor din centru fără permisiune. În urma interviurilor avute cu minorii aceștia s-au arătat nemulțumiți de condițiile restrictive de părăsire a centrului (doar cu însoțitor și pentru anumite activități).

Centrul avea încheiate parteneriate cu următoarele instituții pentru desfășurarea activităților:

- Școala Gimnazială Ghimbav (înscrierea beneficiarilor la școală, predarea cursurilor în cadrul centrului și participarea beneficiarilor la activitățile organizate de către școală);
- Cabinet medic de familie (oferirea de servicii medicale beneficiarilor la cerere, contribuție la întocmirea P.I.S.-ului de sănătate pentru fiecare

beneficiar și eliberarea de către medic a documentelor solicitate de către centru);

- Poliția orașului Ghimbav (însoțirea angajaților și a beneficiarilor în diferite activități, asigurarea monitorizării minorilor care au săvârșit fapte penale și atunci când este nevoie însoțirea acestora la instanțele de judecată pentru derularea procesului penal și implicarea în activitățile ce au ca obiect reducerea fenomenului de delincvență juvenilă);
- Primăria Orașului Ghimbav (participarea beneficiarilor la activitățile organizate în comunitate cu diverse ocazii, eliberarea de documente necesare derulării activității și informări cu privire la evenimentele din localitate);
- Penitenciarul Codlea (desfășurarea de activități la sediul Penitenciarului în scopul conștientizării și responsabilizării beneficiarilor cu privire la consecințele săvârșirii de fapte penale);
- Colegiul Tehnic Transilvania Brașov (derularea de activități cu caracter umanitar și social în interesul beneficiarilor);
- Universitatea Transilvania Brașov (derularea de activități interactive cu studenții Facultății de Sociologie);
- Asociația „Mergi Înainte” (colaborare pentru implementarea unui proiect ce vizează consultarea copiilor și tinerilor asupra schimbărilor privind justiția în interesul copiilor);
- Inspectoratul de Poliție Județean – Compartimentul de Prevenire a Infraționalității (derularea de activități ce au ca scop prevenirea infraționalității și a delincvenței juvenile);

Dat fiind specificul centrului există puține parteneriate cu organizații neguvernamentale și ar fi indicat asocierea sau parteneriatul cu acestea pentru diversificarea programelor și proiectelor centrului în scopul ajutorării minorilor prin crearea și dezvoltarea abilităților acestora, oferirea unor exemple de bună practică, modele de viață și creșterea calității vieții,

Centrul avea stabilit un program zilnic al beneficiarilor astfel: ora 6,00 -trezirea; ora 6,00- 6,15 -înviorarea; ora 6,15- 7,00 -igiena personală, program administrativ -

aranjarea patului; ora 7,00 -7,30 -servirea micului-dejun; ora 8,00 -13,00 -cursuri școlare în cadrul centrului; ora 10,00 -gustarea; ora 13,00 -13,30 -masa de prânz; ora 13,30 -14,00 -program recreativ, odihnă activă (joc spontan); ora 14,00 -16,00-program de studiu, efectuarea temelor, educare nonformală și informală; ora 16,00 gustarea; ora 16,15- 18,00 -activități sportive (bazate în special pe jocuri pe echipe), activități gospodărești; ora 18,00 -19,00 -activități creative(terapii ocupaționale); ora 19,00- 19,30 -cina; ora 19,30- 20,30 -igiena personală, program administrativ; ora 20,30- 22,00 -vizionare tv, programe educative.

La nivelul centrului se organizau pentru beneficiari program de cumpărături, program în comunitate, excursii, accesul la biserică. În programul educativ existau ore de religie, 16 dintre minori erau de religie ortodoxă și unul musulman. Exista program de activități sportive, centrul dispunând de teren de fotbal, teren de tenis, sac de box, role iar doi dintre minori frecventau cursuri de karate. Exista de asemenea un protocol de colaborare cu Centrul Antidrog Brașov.

Pentru soluționarea reclamațiilor și sesizărilor, opiniilor și sugestiilor înscrise în registru și soluționarea ședințelor Consiliului Copiilor existau persoane responsabile din cadrul centrului.

Legătura cu familia se realiza prin acces la telefon, cu programare, vizite de către aparținători (4 zile pe săptămână) sau învoiri în familie. Centrul dispunea de o cameră pentru vizitatori și exista posibilitatea învoirii de vineri până duminică sau în cadrul vacanțelor, învoirea se putea dispune pe o perioadă de o săptămână pe bază de cerere. Pentru perioada de învoire se emitea bilet de voie, iar persoana care o solicită trebuia să facă o declarație pe propria răspundere.

Dintre beneficiarii centrului 5 copii nu avea legături cu familia iar 5 copii erau transferați din alte centre de pe raza județului Brașov pentru risc infracțional crescut și cu comportament deviant.

Absența fără permisiune a unui beneficiar era anunțată Poliției Locale, șefului de centru și se notifica în registru.

Din discuțiile avute cu beneficiarii centrului nu s-au constatat semne de abuz fizic sau emoțional, copiii aveau acces la educație, informare socializare, la menținerea legăturilor cu familia/ familia lărgită/ persoana de atașament. **Beneficiarii erau**

nemulțumiți pentru faptul că datorită specificului -era un centru închis nu primeau învoire pentru a ieși în oraș singuri. Metodele educative de coerciție erau efectuare de exerciții fizice sau teme suplimentare și efectuarea de probleme gospodărești

Asistența psihologică

Conform organigramei erau angajați 2 psihologi, practic funcționa doar unul, celălalt psiholog fiind detașat la un alt serviciu din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov. **Având în vedere problemele specifice ale centrului este necesară păstrarea serviciului în ture pentru psihologi și activarea efectivă a celor doi psihologi prevăzuți în organigramă în acest centru.**

Dintre beneficiarii centrului 5 copii nu avea legături cu familia iar 5 copii erau transferați din alte centre de pe raza județului Brașov pentru risc infracțional crescut și cu comportament deviant. Toți copiii aveau dosar psihologic în cabinetul psihologului ce conținea: evaluarea inițială cu titlul de : Evaluare psihologică, înregistrată în registrul centrului, fișă de consiliere individuală și fișă de consiliere în grup (înregistrate în registrul de consiliere/ psihoterapie). Toate actele erau semnate de psiholog dar fără parafă. **Psihologul își desfășoară activitatea într-un birou (cu scaune uzate și inconfortabile) împreună cu inspectorul pentru probleme sociale și consilierul juridic, ceea ce nu crea un cadru terapeutic.** Cabinetul de consiliere psihologică/ juridică era o încăpere mică pentru derularea intervențiilor de consiliere individuală, neprielnică pentru activități de grup, activități care se desfășoară în camera de zi. Sentimentul de privare de libertate făcea ca acești minori să fie mult mai iritați și impulsivi. Nu au fost observabile și nu s-a reclamat nici o formă de abuz fizic, psihic sau sexual între beneficiari sau angajați și beneficiari. Metodele educative folosite erau: exercițiile fizice, sarcini gospodărești mai multe.

Camerele beneficiarilor erau nepersonalizate, rigide, fără obiecte personale. În camera de studiu au un sigur laptop pe care îl puteau folosi cu acordul și supravegherea unui adult.

Psihologul centrului nu era membru al Colegiului Psihologilor din România și nu avea specializarea atestată de către colegiu, evaluările, consilierea și intervențiile terapeutice se realizau fără atestate. Este de recomandat și folosirea unor teste validate și acreditate cu licență pentru evaluarea beneficiarilor. Pe actele semnate de psiholog trebuie aplicată și parafa proprie iar actele psihologice erau înregistrate numai în registrele interne ale centrului (în registrul de consiliere și psihoterapie și în registrul de evaluări psihologice) nu și în Registrul de evidență a actelor profesionale .

Centrul beneficia de măsuri de siguranță care constau în monitorizare video, senzori la ferestre și firmă de pază.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

**conducerii Centrul de tip rezidențial pentru minorii
care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal "Sfântul Stelian" Ghimbav**

1. Efectuarea demersurilor pentru angajarea unui asistent social.
2. Păstrarea serviciului în ture pentru psihologi și activarea efectivă a celor doi psihologi prevăzuți în organigramă în acest centru, având în vedere problemele specifice ale centrului este necesară.
3. Încurajarea beneficiarilor pentru personalizarea spațiilor din camere cu obiecte personale.
4. Înscrierea psihologilor în Colegiul Psihologilor din România și obținerea specializărilor care să le permită evaluarea, consilierea și intervențiile terapeutice pe care le realizează și folosirea de către aceștia a unor teste validate și acreditate cu licență pentru evaluarea beneficiarilor.

5. Actele semnate de psiholog trebuie să aibă aplicată și parafa proprie iar actele psihologice să fie înregistrate în Registrul de evidență a actelor profesionale.

6. Gestionarea eficientă a personalului centrului în vederea prevenirii absențelor fără permisiune din centru.

7. Găsirea unor formule de asociere sau parteneriat cu organizații neguvernamentale pentru diversificarea programelor și proiectelor centrului în scopul ajutorării minorilor prin crearea și dezvoltarea abilităților acestora, oferirea unor exemple de bună practică, modele de viață și creșterea calității vieții.